

SKC

Campagne

De kleding- industrie: problemen en oplossingen

Kleren

Schone

schonekleren.nl

In dit boekje vind je informatie over wat er mis gaat in de kledingindustrie, over wat Schone Kleren Campagne (SKC) hier aan doet en wat jij kunt doen.

Over SKC

SKC is onderdeel van een internationaal netwerk met meer dan 250 aangesloten organisaties wereldwijd (Clean Clothes Campaign), waaronder vakbonden, mensenrechtenorganisaties en vrouwengroepen. Samen strijden we voor het verbeteren van arbeidsomstandigheden en de positie van kledingarbeiders in de kledingindustrie.

schonekleren.nl [@schonekleren](https://twitter.com/schonekleren)

Cijfers over de kleding-industrie

Wereldwijd werken zo'n 60 tot 75 miljoen mensen in de kledingindustrie.

85% van de kledingarbeiders is vrouw.

3 van de 5 kledingstukken belanden binnen een jaar op de vuilnisbelt.

Gemiddeld werken kledingarbeiders 6 dagen per week, 10 uur per dag.

De meeste kleding wordt in Azië en Oost – en Zuidoost-Europa gemaakt. Top kledingproducerende landen zijn China, Bangladesh, Vietnam, India en Turkije.

Globalisering & de fast fashion-industrie

De kledingindustrie is sterk geglobaliseerd. Grote kledingmerken en retailers hebben winkels in verschillende landen en webshops kunnen via internet aan iedereen verkopen, waar ook ter wereld. Daarnaast wordt het productieproces van kleding uitbesteed aan talrijke producenten en tussenpersonen wereldwijd die samen een ondoorzichtig web vormen.

Dat kledingmerken en retailers juist over de grens produceren is niet toevallig: ze zijn op zoek naar de laagste prijs. Veel kleding wordt geproduceerd in lagelonenlanden in Azië, Oost- en Zuidoost-Europa en ook steeds meer in Afrika. De rechten van kledingarbeiders worden in deze landen vaak niet goed beschermd.

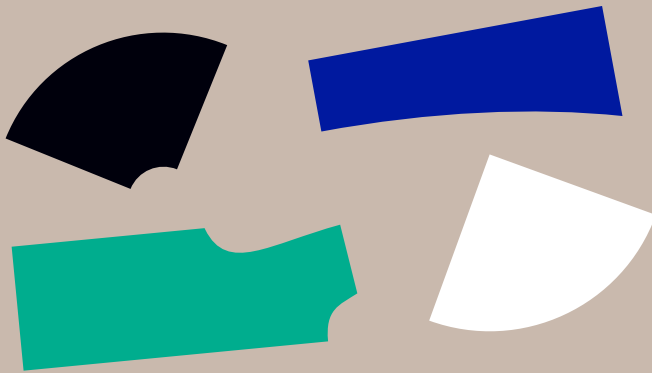
Omdat merken en retailers veel winst maken en er relatief weinig spelers zijn ten opzichte van producenten, hebben ze veel macht in de keten. Ze kunnen daardoor zeer lage prijzen en korte levertijden eisen. Dit sluit aan bij het fast fashion-model wat ze hanteren: goedkope massa-productie van kleding. De gevolgen van deze oneerlijke inkooppraktijken zijn te lage lonen, overmatige werkuren en onveilige arbeidsomstandigheden voor kledingarbeiders.

Wat is er mis?

Kledingarbeiders verdienen te lage lonen

Kledingarbeiders hebben recht op een loon waar ze zichzelf en hun familie ten minste in de basisvoorzieningen van kunnen voorzien: een leefbaar loon. Dit is officieel een mensenrecht.

Veel kledingmerken stellen dat kledingarbeiders in hun keten een wettelijk minimumloon krijgen betaald. Overheden in productielanden hebben baat bij lage minimumlonen, om zo meer buitenlandse investeerders aan te trekken. Zo'n minimumloon is vaak slechts een fractie van een leefbaar loon. In bijvoorbeeld Aziatische landen krijgen kledingarbeiders gemiddeld maar een derde van een leefbaar loon. In Oost- en Zuidoost-Europa is dit zelfs nog minder, slechts een kwart! Veel te weinig om van te leven dus.

Betaal kledingarbeiders een leefbaar loon

Dit moet een arbeider en haar of zijn gezin zich minimaal kunnen veroorloven:

Wist je dat?

1

Er wereldwijd elke dag meer vrouwen werken in een sweatshop* dan dat er mensen werken in Nederland?

2

Er een speciale 'onderbroekenstad' in China is, Shentou genaamd, waar vrijwel alle inwoners betrokken zijn bij de productie van ondergoed?

3

Een regio in Zuid-oost Turkije zich voordoet als "cheaper than China"? Een lokkertje voor investeerders die spotgoedkoop willen laten produceren.

* Een sweatshop is een andere benaming voor een werkomgeving met zeer slechte en vaak ook gevaarlijke arbeidsomstandigheden.

Onveilige werkvloeren & gezondheidsrisico's

In een fabriek moeten arbeiders veilig kunnen werken. Ook dit is universeel vastgelegd in een mensenrecht. Je moet bijvoorbeeld beschermd worden tegen verwondingen en er mag geen risico zijn voor de gezondheid. Toch werken kledingarbeiders vaak onder gevaarlijke omstandigheden.

Door slechte regelgeving en weinig handhaving zijn veel fabrieken onveilig. Fabrieken hebben kans op instortingsgevaar of zijn brandgevaarlijk. Ook worden arbeiders gedwongen onbeschermd te werken met chemische stoffen. Andere gezondheidsrisico's waar ze mee te maken hebben zijn bijvoorbeeld hoge temperaturen of lawaai. Daarnaast vallen arbeiders regelmatig flauw door overmatig werken, gebrek aan airconditioning of goede ventilatie en onvoldoende voeding.

Rana Plaza

Op 24 April 2013 stortte het Rana Plaza-gebouw in Bangladesh met luid geraas in. In het gebouw zaten verschillende kledingfabrieken waar duizenden kledingarbeiders werkten. Er kwamen 1134 mensen om, en duizenden raakten (zwaar)gewond en verminkt. De kledingarbeiders zagen de dag ervoor al barsten in de muren, maar werden toch aan het werk gezet. Deze grootste ramp in de kledingindustrie ooit schokte de wereld. Dit moest anders.

In 2013 is daarom het Bangladesh-veiligheidsakkoord getekend door vakbonden en zo'n 200 kledingmerken en retailers om fabrieken in Bangladesh veiliger te maken en een ramp als Rana Plaza in de toekomst te voorkomen. En met succes: na 8 jaar zijn er minstens 1600 fabrieken veiliger gemaakt voor ongeveer 2 miljoen kledingarbeiders. Het akkoord heeft een onafhankelijk inspectie- en klachtensysteem en is juridisch bindend waardoor fabrieken en bedrijven verplicht worden misstanden aan te pakken.*

Rana Plaza

Shila Begum (26) werkte meer dan twee jaar in een fabriek in het Rana Plaza-gebouw. Diensten van tien uur waren normaal, en zij en haar collega's hadden maar één vrije dag per week.

Shila Begum

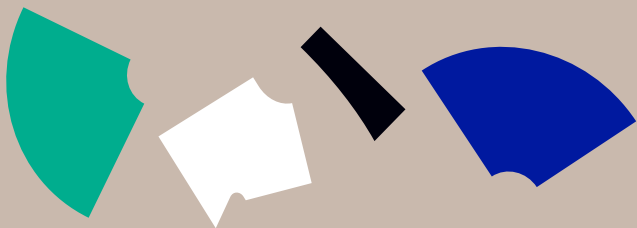

"Ik voelde een schok en de vloer zakte in. Mensen begonnen te rennen in de chaos en het plafond kwam naar beneden. Ik beschermde mijn hoofd, maar ik kwam vast te zitten in het puin." Een hele dag lag Shila daar opgesloten. "Ik heb er nog elke dag last van. Ik kan eigenlijk niet meer werken en ik weet niet of ik ooit nog een voet in een kledingfabriek durf te zetten".

* In augustus 2021 werd de overeenkomst verlengd voor twee jaar en besloten de betrokken partijen om soortgelijke akkoorden ook voor andere productielanden te sluiten.

Meer vakbondsvrijheid nodig

Arbeiders kunnen voor hun rechten opkomen door zich te verenigen in een vakbond. Dit is belangrijk, want zo kunnen ze bijvoorbeeld een hoger loon onderhandelen of veiligere arbeidsomstandigheden eisen. Het recht om je te organiseren in een vakbond is een mensenrecht. Er zijn echter maar weinig kledingfabrieken waar een onafhankelijke vakbond actief is. Vakbonden worden zowel in fabrieken als landelijk vaak tegengewerkt en de leden geïntimideerd. Massaontslag, gedwongen sluiting van vakbondskantoren, bedreigingen en arrestatie van kledingarbeiders en vakbondsactivisten komen helaas regelmatig voor. Hierdoor wordt het arbeiders extreem moeilijk gemaakt om voor hun rechten op te komen.

Intimidatie en discriminatie

Kledingarbeiders zijn kwetsbaar, vooral als ze jong, immigrant of slecht opgeleid zijn. De meerderheid van de kledingarbeiders is vrouw, en worden regelmatig geconfronteerd met geweld en (seksuele) intimidatie. Daarnaast worden vrouwen gediscrimineerd, ze verdienen bijvoorbeeld nog minder loon dan hun mannelijke collega's en krijgen weinig tot geen mogelijkheden om door te groeien.

Milieuvervuilend

De kledingindustrie is één van de grootste vervuilers op aarde en één van de grootste producenten van afval. Giftige chemicaliën komen in het milieu terecht en de productie van katoen verbruikt enorme hoeveelheden water. SKC vindt de milieu-impact van de kledingindustrie erg belangrijk, maar richt zich voornamelijk op arbeidsomstandigheden.

Waarom verandert er zo weinig?

Veel kledingmerken claimen dat ze mensenrechtenschendingen in de productieketens tegen gaan, terwijl dat niet of nauwelijks terug is te zien in de fabrieken. Ook delen bedrijven weinig informatie over hun toeleveringsketen, waardoor het onduidelijk blijft waar kleding wordt gemaakt en onder welke omstandigheden. Helaas controleren overheden deze bedrijven nu (nog) niet of nauwelijks.

Er zijn heel wat samenwerkingsverbanden waar bedrijven bij zijn aangesloten met als doel de kledingsector te verbeteren. Helaas blijken deze initiatieven te vrijblijvend: na tientallen jaren is er nog steeds systematische uitbuiting van kledingarbeiders.

Oplossingen

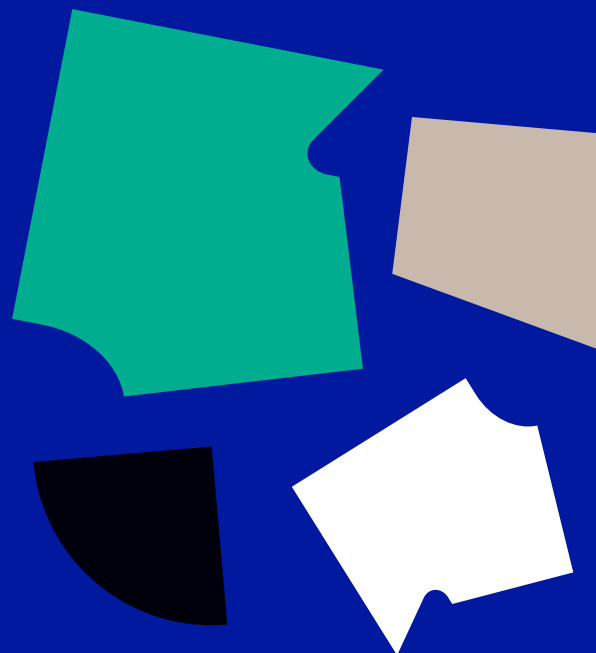
Bindende juridische afspraken & wetgeving

Om de sector écht te verbeteren zijn er strengere regels voor bedrijven nodig. Het zou bijvoorbeeld verplicht moeten worden voor bedrijven om transparant te zijn over in welke fabrieken hun kleding wordt geproduceerd en publiekelijk uit te leggen wat ze doen om misstanden in hun keten te voorkomen of aan te pakken. Afspraken binnen die samenwerkingsverbanden moeten juridisch bindend zijn en onafhankelijk worden gemonitord en gecontroleerd, zodat merken geen beloften kunnen doen waarvoor niemand hen verantwoordelijk houdt. Er bestaan gelukkig al wat succesvolle voorbeelden van dit soort overeenkomsten, maar dit zou de norm moeten worden. Ook pleit SKC voor strenge wetgeving voor bedrijven om zo mensenrechtenschendingen structureel te voorkomen en aan te pakken.

Wat doet SKC om de situatie te verbeteren?

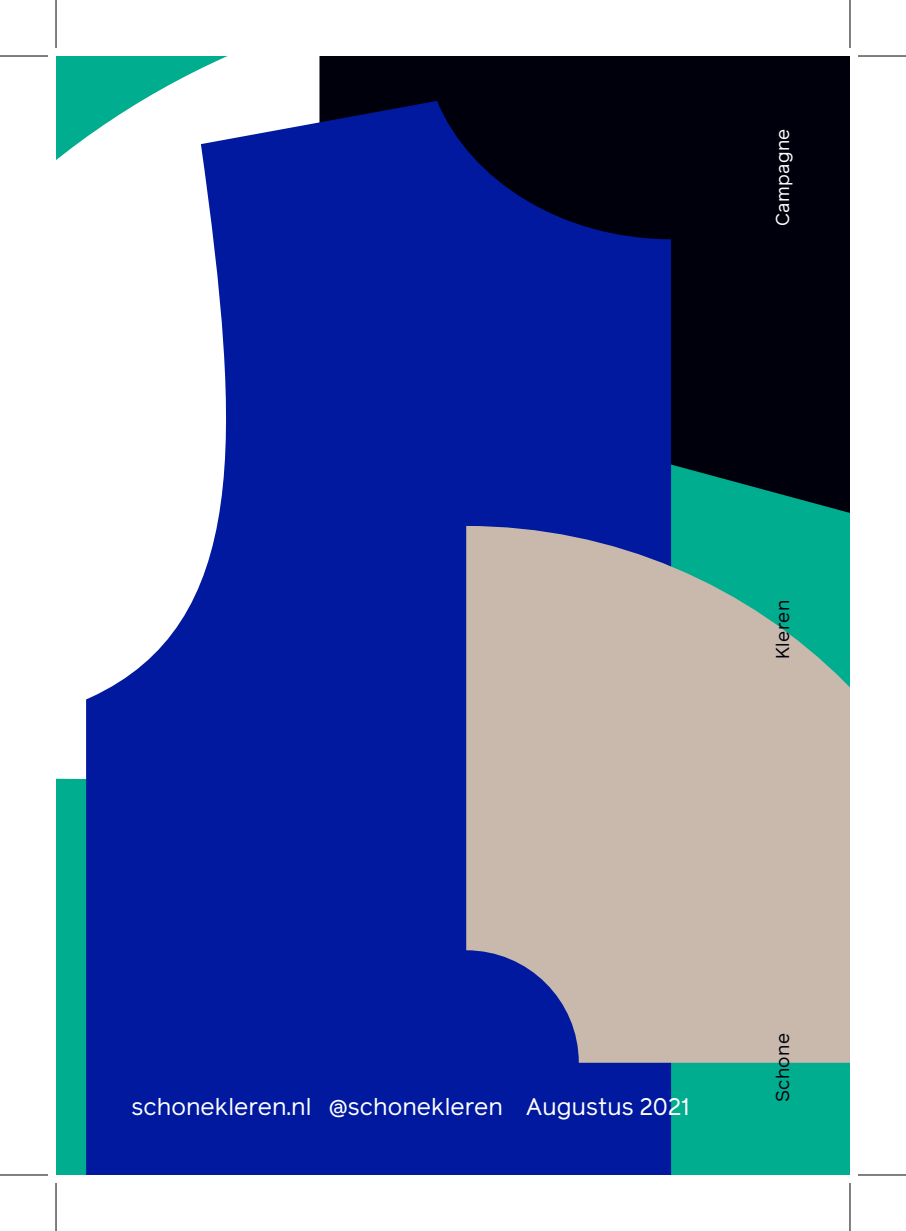
- We werken nauw samen met kledingarbeiders, vakbonden en arbeidsrechtenorganisaties in de productielanden. Als er in een fabriek misstanden voorkomen en het lukt niet om de problemen lokaal op te lossen, dan kunnen arbeiders ons vragen actie te ondernemen.
- We informeren mensen over de problemen in de kledingindustrie door het organiseren van publieke campagnes. Door licht te schijnen op misstanden in de ketens van bekende modemerken zetten we hen onder druk om hun gedrag en beleid te verbeteren.
- We doen onderzoek naar mensenrechtenschendingen in de kledingindustrie en schrijven kritische rapporten met aanbevelingen om de sector te veranderen.
- We gaan de dialoog aan met kledingbedrijven om hen te overtuigen hun beleid en praktijk te verbeteren.
- We gaan in gesprek met de Nederlandse overheid, Tweede Kamerleden en Europarlementariërs om zo verbeterpunten in de kledingindustrie onder de aandacht te brengen en te zorgen voor betere wetten en regels in Nederland en Europa.

Wat kan jij doen?

Wil je ook bijdragen aan schone(re) kleren maar weet je nog niet hoe? Check ons actieboekje en onze website voor tips, informatie en inspiratie. Deel je ervaringen via **#ikwilschonekleren**

[schonekleren.nl](https://www.schonekleren.nl) @schonekleren

Campagne

Kleren

Schone

schonekleren.nl @schonekleren Augustus 2021